

Asia: VN/25733/2021-OKM-334

Lausuntopyyntö valtioneuvoston selontekoluonnokseksi - Uutta suuntaa Suomen digitaaliseen kompassiin

Tavoite 1 - Suomi kehittyy demokraattisena ja sivistyneenä yhteiskuntana digitalisoituvassa maailmassa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on erittäin perusteltu.

Keskeisiä painotuksia selonteossa ovat:

medialukutaidon ja kriittisen ajattelun vahvistaminen,

kyky tunnistaa misinformation ja informaatiovaikuttaminen,

ymmärrys algoritmeista, datan käytöstä ja digitaalisesta vallankäytöstä.

Selonteossa todetaan, että sivistynyt kansa on vähemmän altis harhaanjohtamiselle ja populismille, mikä liittyy digiosaamisen suoraan demokratian puolustuskykyyn.

Nämä eivät yksin riitä, jos yleinen ymmärrys esimerkiksi yhteiskunnan toiminnasta on vajavaista. Kaiken pohjana tulee olla hyvä yleissivistys, joka kehittyy ja vahvistuu kaikilla koulutusasteilla.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Tavoitteen avaintulokset kuvataan melko yleisellä tasolla. Näkökulmina voisi vahvistaa yhteisöllistä ja työelämässä tapahtuvaa sekä ammattisidonnaista digiosaamista. Lisäksi tärkeää on kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa digitaalisiin järjestelmiin, ei vain käyttää niitä.

Tavoite 2 - Yhteiskunnan toimijoiden kyky omaksua ja soveltaa uusia ja kehittyviä teknologioita kestävästi ja tuottavasti on vahva.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on liian yleisellä tasolla. Sitä tulisi selkeästi enemmän tarkastella teknologioiden, osaamisen jakautumisen, käytön näkökulmista siten, että tunnistetaan ja huomioidaan eri toimijat laajemmin.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Avaintuloksissa ei määritellä riittävästi vastuunjakoja esimerkiksi osaamisen päivittämisessä. Lisäksi jatkuva oppiminen työelämässä jää vaille riittävää esiin nostamista.

Tavoite 3 - Suomi on edelläkävijä digiosaamisessa ja teknologia-alan kehityksessä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on sisältö on valittu hyvin, mutta analogia siitä, että teknologia-alan kehitys tarkoittaisi digiosaamista on väärä.

Esimerkiksi teknologia-osaaminen voi olla huippua, mutta sen käyttö rajautua vain osaan väestöstä. Näitä tavoitteista tulisivatkin tarkastella niin, että pohditaan myös sitä, miten voidaan parhaalla mahdollisella tavalla yhdistää nämä kaksi tavoitetta.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

3 vain osittain

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Tutkimus ja osaaminen ymmärretään lähinnä korkeakouluihin ja tutkimuslaitoksiin keskittyvänä toimintana.

Soveltava, ammatillinen ja työelämässä syntyvä osaaminen jää sivuun.

Ammatillisella koulutuksella ja ammattiosaajien saatavuudella on tärkeä tehtävä teknologia-alan kehitykselle.

Tavoite 1 - Datan saatavuus ja laatu sekä datanhallinnan infrastruktuuri tukevat yritysten arvonluontia ja ratkaisujen skaalautuvuutta.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Kyse ei ole pelkästään yritysten arvonluomisesta ja ratkaisujen skaalautuvuudesta vaan kaikkien yhteiskunnan osa-alueiden - myös kouulutussektorin.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Tavoite on liian vahvasti infrasrtukiruuripainotteinen eikä se sisällä Avaintulos ei sisällä riittävästi osaamisen ja toimintatapojen kehittämisen eikä koulutus- ja työelämänäkökulmia koulutus- ja työelämäkytkentää.

Ammatillinen koulutus on tämän tavoitteen kannalta kriittinen toteuttamiskanava, mutta se näkyy avaintuloksissa vain epäsuorasti.

Tavoite 2 - Tietoliikenneyhteydet ovat kattavat, turvalliset ja kestävät.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

1 kyllä, täysin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Palvelin- ja laskentainfrastruktuurit ovat energiatehokkaita ja vastaavat julkisten palveluiden, yritysten ja tutkimuksen tarpeita.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

1 kyllä, täysin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitalisaatio ja dataperustainen arvonluonti etenee yrityksissä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Painotus on edellytyksissä ja rakenteissa. Tavoitteista puuttuu kyky muuttaa data liiketoiminta- ja palveluinnovaatioiksi.

Tältä osin osaamisella koulutuksella on merkittävä tehtävä tavoitteen saavuttamiseksi.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Yritysten tuottavuus ja kilpailukyky paranee uusien teknologioiden onnistuneen käyttöönoton myötä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Avaintulosta kaksi tulisi laajentaa korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten lisäksi ammatilliseen koulutukseen.

Ilman ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta on vaikea päästä avaintuloksiin. Lisäksi ammatillisella koulutuksella on tärkeä kehittämis- ja innovaatiotehtävä erityisesti pk-yrityksille.

Tavoite 1 - Digitaaliset julkiset palvelut toimivat yhteentoimivina palvelukokonaisuuksina mahdollistaen sujuvan asioinnin ja korkean tuottavuuden.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Tämä avaintulos tulisi esim. yhteentoimivuuden osalta koskea myös viranomaisten, yritysten ja koulutuksenjärjestäjien välistä toimintaa.

Tavoite 2 - Julkinen hallinto hallitsee yhteiskunnan keskeisten toimintojen datan, teknologian ja infrastruktuurit turvallisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti varmistaen yhteiskunnan toimivuuden kaikissa tilanteissa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

1 kyllä, täysin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Julkinen hallinto toimii tuottavasti tekoälyä sekä uusia digiteknologioita hyödyntäen.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

1 kyllä, täysin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Poikkihallinnollinen johtaminen ja yhteistyö

Ovatko siinä esitetyt digitalissaation johtamisen ja yhteistyön periaatteet perusteltuja osia osana Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Johtamisen ja yhteistyön lisäksi tulisi nostaa esiin vaadittavan osaamisen varmistamisen näkökulma

Digikompassin tavoitteiden ja avaintulosten kokonaisuus

Puuttuuko digikompassin tavoitteista ja avaintuloksista yleisesti jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

-

Tuloksellisuuden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Mitä mittareita tunnistatte tavoitteiden ja avaintulosten etenemisen mittaamiseen?

Osaamisen lisäksi tulisi vaikuttavuuden näkökulmasta tarkastella osaamisen soveltamista eri tilanteissa.

Digikompassin näkökulma on korkeakoulupainotteinen. Ammatillisen koulutuksen rooli jää usein implisiittiseksi.

Miten digikompassin vaikuttavuutta tulisi Suomen tasolla mitata?

Vaikuttavuutta mitattaessa tulisi kiinnittää huomiota enemmän toiminnan sijaan saatuun muutokseen.

Toimintaympäristön kuvaus

Geopoliittinen ja taloudellinen toimintaympäristö

-

Turvallisuus ja resilienssi

-

Kriittiset teknologiat ja innovaatiot

-

Hyvinvointi ja yhteiskunnalliset muutokset

-

Digitalisaation ja datatalouden sääntely

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Uudet teemat

Tekoäly

-

Turvallisuus

-

Hyvinvointi

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Digikompassin kokonaisuus

Miten arvioisit digikompassia kokonaisuutena?

Digikompassi ja sen jatkuva päivittäminen ovat erittäin tärkeitä kansallisen yhteisen tavoitteen ja siihen liittyvien toimien kuvaajana. Vielä enemmän tulisi kiinnittää huomiota vaikuttavuuteen, esim. saavutettuun toiminnan muutokseen.

Myös eri kohderyhmät ja niiden erityispiirteet tulisi tunnistaa vielä nykyistä paremmin. Myös koko koulutusjärjestelmän eri toimijoiden rooli tulisi tunnistaa ja avata laajemmin.

Muut kommentit

Mikäli kommentti ei sovellu lomakkeen muihin asiakohtiin, voit jättää sen tähän.

-

Lamppu Veli-Matti
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry